

Jaarplan 2026 – Museumvereniging en Stichting Museumkaart

De Museumvereniging werkt aan een toekomstbestendige museumsector waarmee iedereen zich verbonden voelt. Want een sterke museumsector verbindt de samenleving.

Musea zijn van grote maatschappelijke en economische waarde, brengen mensen samen en zijn plekken voor educatie en inspiratie. Met hun rijkgeschakeerde collecties vertellen ze bijzondere verhalen, tonen ze verschillende perspectieven en nodigen ze uit tot dialoog en verdieping. Een veerkrachtige en toegankelijke museumsector is in staat te investeren in een duurzame verbinding tussen mensen en musea.

In 2026 viert de Museumvereniging het 100-jarig bestaan. Tijdens dit jubileumjaar is er extra aandacht voor verbinding binnen de museumsector en van de musea met de samenleving. We werken samen met de 490 leden van de Museumvereniging aan de strategische doelstellingen die richting geven aan onze gedeelde activiteiten.

Een veerkrachtige en toegankelijke museumsector

De Museumvereniging draagt bij aan het realiseren van een financieel gezonde en duurzaam opererende museumsector (1). Een museumsector die zorgdraagt voor het beheren, onderzoeken en delen van de rijke en diverse collecties (2). Waar zoveel mogelijk verschillende bezoekers zich welkom voelen (3) en die een veilige, inspirerende en aantrekkelijke werkplek biedt voor professionals en vrijwilligers (4).

1. Veerkrachtige sector: financieel gezond en duurzaam

Om de sector financieel gezond en duurzaam te maken, zetten we in op krachtige belangenbehartiging. We benadrukken de maatschappelijke en economische waarde van musea richting overheden en fondsen. Musea worden ondersteund in hun eigen lobby en fondsenwerving, en we benutten onze positie als vereniging om collectieve investeringen en samenwerkingen aan te gaan.

De Museumkaart blijft een succes dankzij een zorgvuldige balans tussen publieksbelang en museumbelangen, met draagvlak onder leden op basis van solidariteit. We delen kennis over duurzaamheid en digitale transformatie, geven het goede voorbeeld als het gaat om duurzaam opereren en communiceren en helpen musea bij het verkrijgen van subsidies en het voldoen aan regelgeving.

Daarnaast ondersteunen we musea bij het versterken van de weerbaarheid en veiligheid van gebouw, collectie en organisatie. We benadrukken we het belang van autonoom opererende museale instellingen met een passende bestuurs- en toezichtstructuur. Tenslotte signaleren en agenderen we ontwikkelingen die de autonomie van musea zouden kunnen inperken.

Museumvereniging activiteiten in 2026:

- Samen met partners in de culturele sector beïnvloeden we de landelijke en lokale partijprogramma's via verschillende vormen van communicatie/campagnevoering. Hierbinnen faciliteren en onderhouden we contact met Kamerleden en beleidsmedewerkers en verzorgen werkbezoeken en politieke stages. Voor het opzetten van hun eigen campagnes bieden we onze leden een *toolkit* en een lobbyloket aan, plus een lobbyagenda met actuele beleidsthema's.
- We organiseren vier vergaderingen van de Kring Rijksmusea.
- We actualiseren het visitatiekader rijksmusea op basis van de evaluatie en faciliteren de musea en de visitatiecommissies in de volgende visitatieperiode.
- We brengen de richtlijn Ethisch Fondsenwerven onder de aandacht, delen *best practices* en houden ons eigen partnerbestand tegen het licht.
- Samen met Atlas Research, ABF en het CBS onderzoeken we de staat van de sector en publiceren de resultaten in de Museumcijfers.
- Samen met het Platform Duurzame Cultuursector lanceren we de routekaart verduurzaming cultuur en organiseren we Webinars. We zetten een Community of Practice Duurzaamheid & Musea op samen met de RCE. We rollen een pilot uit in de provincie Utrecht voor verduurzaming maatschappelijk vastgoed musea en we gaan structureel samenwerken met Atlas for Future Exhibitions.
- We organiseren kennisbijeenkomsten met en voor de sector. Onder meer over de Governance Code Cultuur, samen met Cultuur + Ondernemen. Met Museumregister Nederland en de Stichting OPEN over de nieuwe Museumnorm. Met DEN over AI en auteursrechten. Daarnaast organiseren we eveneens een partnerbijeenkomst voor onze nieuwe categorie Kennispartners.
- We faciliteren de *digitally ambitious*, die de Digitale Wegwijzer voor musea onderhouden, en organiseren twee meet-ups
- We nemen deel aan de Tasforce Veilig Erfgoed en diverse werkgroepen en delen de kennis en tools die daar worden ontwikkeld

Stichting Museumkaart activiteiten in 2026:

- De Museumkaart blijft een belangrijke motor voor de sector. In 2026 introduceren we een nieuwe technische invulling van de CadeauMuseumkaart waardoor deze naast online ook in musea kan worden verkocht.

- We onderzoeken de technische en organisatorische aspecten van maandelijkse betaling van de Museumkaart, naast de jaarlijkse betaling. Om daarmee de financiële drempel voor het publiek verder te verlagen en meer keuzemogelijkheid te bieden.
- We onderzoeken en ontwikkelen een nieuwe systematiek voor de berekening van de GTP (gemiddelde toegangsprijs). Om een zuiverdere verdeling te realiseren en de verwerking te vereenvoudigen.
- De eisen op het gebied van AVG en security voor de Museumkaart worden steeds strenger. Om aan alle eisen te voldoen zullen de interne processen continu worden geoptimaliseerd en gecontroleerd.
- De interne werkprocessen en data zullen verder worden geoptimaliseerd en geautomatiseerd. Daarnaast zal de beschikbare data actief worden omgezet in relevante kennis voor de sector.
- We onderzoeken mogelijke verbeteringen van de inrichting van Salesforce en de inzet van AI om veelvoorkomende processen te automatiseren.

2. Veerkrachtige sector: beheren, onderzoeken en delen van rijke en diverse collecties

Om beheer, onderzoek en het delen van de rijke en diverse collecties mogelijk te maken en te versterken stimuleren we kennisuitwisseling binnen de sector over collectiebeleid en -presentatie, onder andere via netwerken en communicatie. We bieden actuele richtlijnen en middelen aan op het gebied van collecties, onder meer via werkgroepen en commissies. We zetten ons in om collecties zichtbaar te maken voor een breed publiek, via campagnes en onze eigen communicatiekanalen.

Museumvereniging activiteiten in 2026:

- We werken samen met partners aan richtlijnen en kennisdeling rond koloniale collecties en herkomstonderzoek en stimuleren dialoog over dekolonisatie
- We faciliteren de Ethische Commissie Musea en organiseren bijeenkomsten om dilemma's en *best practices* te delen
- We ontwikkelen en delen middelen zoals de LAMO, de afstotingsdatabase en een toolkit voor selectie en een stappenplan collectiehulpverlening
- We zetten in op digitale toegankelijkheid en kennisuitwisseling, zodat collecties een breed publiek bereiken.

Stichting Museumkaart activiteiten in 2026:

- De communicatie van aanbod uit de sector zal verder worden geoptimaliseerd om, naast de al zeer sterke zichtbaarheid in betaalde kanalen, de conversie naar het aanbod op museum.nl

verder te versterken. De collecties van musea zullen bovendien een nog grotere rol spelen in onze Museumkaart-campagnes en eigen kanalen (social media, nieuwsbrieven).

3. Toegankelijke sector: zoveel mogelijk verschillende bezoekers verwelkomen

Om een toegankelijke museumsector te realiseren waar iedereen zich welkom voelt, sluiten we onze communicatie optimaal aan op de behoeften van diverse doelgroepen. De producten en diensten van de Museumkaart bieden optimaal gebruiksgemak en dragen bij aan een breed publieksbereik.

Daarbij zorgen we dat musea over voldoende kennis beschikken over onderwerpen als diversiteit, inclusie, toegankelijkheid en het bewust omgaan met verschillende perspectieven. Het aanbod van de musea zelf zorgt voor een breed publieksbereik.

Museumvereniging activiteiten in 2026:

- We stimuleren musea om toegankelijkheid en diversiteit verder te verbeteren, bijvoorbeeld via het invullen van de jaarlijkse D&I-scan en kennisbijeenkomsten.
- We doen onderzoek naar de kwaliteit van toegankelijkheidsinformatie op websites van musea en bieden een *toolkit* aan.
- We organiseren een project gericht op (duurzame) kennisuitwisseling en netwerkvorming tussen Europees en Caribisch Nederland.
- Op het gebied van Musea & Welzijn starten we een adviesgroep met als doel een richtlijn en kennisuitwisseling. Daarnaast monitoren we de resultaten van de lopende pilot 'Museumkaart voor instellingen' en werven op basis daarvan gericht 2-3 nieuwe aan te sluiten organisaties.

Stichting Museumkaart activiteiten in 2026:

- Begin 2025 is de digitale Museumkaart geïntroduceerd. In 2026 breiden we de mogelijkheden van de app en de online omgeving (MijnMuseumkaart) verder uit, zodat kaarthouders steeds meer zaken eenvoudig zelf kunnen regelen. Gebruiksgemak en service staan daarbij voorop, met extra aandacht voor privacy en veiligheid.
- Door het toevoegen van de mogelijkheid om serviceberichten te sturen via de Museumkaart-app, verbeteren we de service en bieden we meer gebruiksgemak terwijl we een besparing realiseren in de verzending van fysieke post.
- We onderzoeken de haalbaarheid van een AI chatbot voor het klantcontact in zowel de app als de website. Hiermee zal het gebruiksgemak voor Museumkaarthouders verder worden verbeterd terwijl de druk op de klantservice wordt verminderd.

- Met de Museumkaart bereiken we een breed en divers publiek. In 2026 zal de ingezette koers om nieuw publiek te bereiken en de naam- en propositiebekendheid van Museumkaart binnen deze groepen te versterken worden voortgezet.
- Om direct handelingsperspectief te bieden aan bereikt publiek krijgt museaal aanbod een prominente rol in alle middelen en media.
- Om de verbinding richting een divers publiek te versterken bouwen we aan (online) gemeenschappen van museumliefhebbers en kaarthouders die elkaar inspireren en motiveren.
- Om het sectoraanbod en productaanbod te versterken wordt er in 2026 sterk ingezet op conversie naar actueel aanbod en de bestelomgeving van de Museumkaart.
- Om bestaande kaarthouders te bevestigen en behouden wordt de communicatie via servicemails en nieuwsbrieven verder geoptimaliseerd. Daarnaast worden de mogelijkheden van een beloningssysteem voor kaarthouders onderzocht.
- We organiseren publieksacties zoals de Museumweek en de Boekenweekactie (in samenwerking met CPNB) en zijn communicatiepartner van de Culturele MBO Introweek. Dit om de zichtbaarheid en waardering voor de museumsector bij het brede publiek te versterken.

4. Toegankelijke sector: een veilige, inspirerende en aantrekkelijke werkplek

Om een veilige, inspirerende en aantrekkelijke werkplek te bieden voor professionals en vrijwilligers, zetten we in op een betaalbare en breed gedragen Museum cao met goede arbeidsvoorwaarden. We positioneren de museumsector als aantrekkelijke werkgever voor een brede doelgroep en stimuleren doorlopende professionele ontwikkeling. We faciliteren initiatieven en middelen die sociale veiligheid bevorderen en borgen. En we zorgen ervoor dat mensen die in de sector werken zich verbonden voelen met de Museumvereniging en met elkaar.

Museumvereniging activiteiten in 2026:

- We maken een uitvoeringsregeling IKB en laten onderzoek doen naar gelijke beloning tussen mannen en vrouwen in onze sector, en ronden daarmee de uitvoering van de afspraken in de lopende cao af.
- Per 1 juli 2026 is de invoering van het Handboek functie-indeling afgerond, we organiseren twee keer per jaar een vergadering van de beheercommissie.
- We maken met de sociale partners afspraken over een nieuwe – betaalbare - Museum cao met aandacht voor eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden, en zorgen voor de implementatie daarvan.

- We organiseren twee vergaderingen van de Kring Werkgeverszaken.
- We versterken de verbinding binnen de sector door kennisdeling, netwerken en gezamenlijke bijeenkomsten. Zo organiseren we kennisbijeenkomsten op het gebied van werkgeverszaken, faciliteren we 16 bijeenkomsten van de Museumnetwerken (voor en door leden) en organiseren we, samen met Stichting OPEN, vrijwilligerstrainingen.
- We gaan de komende periode de Museumnetwerken evalueren en doorontwikkelen.
- We investeren in ontwikkeling van talent, onder meer via LinC x Museumvereniging, de Museumtalentprijs en een mentorprogramma voor eerste generatie jonge museumprofessionals.
- We nemen actief deel aan het herijkingstraject van de richtlijn kunstenaarshonorarium, we organiseren bijeenkomsten van de museale klankbordgroep en nemen zitting in Platform ACCT/BK NL voor sector brede *Fair Pay* afspraken.
- We organiseren trainingen en trajecten rondom sociale veiligheid en ondersteunen musea bij het opstellen en uitvoeren van beleid, onder meer via een sectorspecifiek beleidskader, een klachtencommissie en een adviespunt.
- We vieren 100 jaar Museumvereniging met een speciale editie van het Museumcongres, een symposium, een bijzondere publicatie en andere feestelijke activiteiten die de sector in het zonnetje zetten.

Ter conclusie,

In 2026 werken we verder aan een museumsector die financieel gezond, inhoudelijk sterk en maatschappelijk relevant is. Een sector waar zoveel mogelijk mensen zich welkom voelen, die zorg draagt voor de Collectie Nederland en een aantrekkelijke werkplek is voor duizenden professionals en vrijwilligers. Samen met musea, partners, vrijwilligers en Museumkaarthouders laten we zien dat musea voor en van iedereen zijn.